

ROMÂNIA

MINISTERUL JUSTIȚIEI
Cabinetul Ministrului

Nr. 103768 din.....

14-11-2005

632A

Domnului

Deputat Adrian George Scutaru

Stimate domnule deputat,

Referitor la întrebarea dumneavoastră înregistrată la Camera Deputaților cu nr. 632A/2005, adresată ministrului justiției, *privind situația actuală a implementării și administrării politicilor anticorupție, precum și măsurile ce urmează a fi întreprinse în acest sens în viitor*, vă comunicăm următoarele:

Cu privire la lupta împotriva corupției, România și-a asumat prin Documentul de Poziție Comună al Uniunii Europene trei angajamente, îndeplinite până în martie 2005, și anume: 1. realizarea unui audit independent asupra rezultatelor și impactului generat de Strategia Națională Anticorupție 2001 – 2004; 2. elaborarea unei strategii anticorupție pentru perioada 2005 – 2007, care să reflecte concluziile și recomandările auditului independent; 3. nominalizarea unui organism independent, clar definit care să supravegheze implementarea strategiei și a planului de acțiune aferent.

În luna ianuarie 2005, Ministerul Justiției a organizat procedura de achiziție publică, în vederea realizării auditului independent. Licitația a fost câștigată de Freedom House Washington, care a transmis raportul de audit Ministerului Justiției la data de 10.03.2005.

Principalele concluzii ale raportului de audit se referă la: necesitatea de a îmbunătăți coordonarea între instituțiile cu atribuții în domeniul luptei împotriva corupției; necesitatea de a asigura independență efectivă procurorilor; necesitatea de a crește eficiența și responsabilitatea Parchetului Național Anticorupție; insuficiența coordonare între corpurile de control și Parchetul Național Anticorupție; crearea sau desemnarea unei instituții care să supravegheze și să stabilească un mecanism eficient de control al declarațiilor de avere, declarațiilor de interese și a incompatibilităților; insuficiența mecanismelor prin care să se restricționeze puterea discreționară a administrației publice în relație cu persoanele fizice și juridice, în special cu mediul de afaceri.

Strategia Națională Anticorupție pentru perioada 2005 - 2007 a fost adoptată prin H.G. nr. 231/2005, publicată în M. Of. nr. 272/01.04.2005 și a fost elaborată în urma consultării cu societatea civilă, având în vedere recomandările evaluărilor relevante realizate în 2004, Raportul de țară pentru România, auditul independent realizat de Freedom House și Raportul Național asupra Corupției realizat de Transparency International România. Noua strategie este structurată pe trei mari domenii și zece obiective care includ măsuri clare, termene stricte de realizare, prevederi bugetare, precum și instituțiile responsabile pentru îndeplinirea acestor măsuri. Sunt prevăzute atât măsuri legislative, cât și monitorizarea implementării reglementărilor deja existente, cu accentuarea măsurilor care urmăresc consolidarea capacității anumitor organisme cu atribuții cheie în lupta împotriva corupției.

Pentru supravegherea implementării strategiei și pentru a asigura coordonarea între instituțiile cu competențe în acest domeniu, prin H.G. nr. 233/2005 a fost constituit **Consiliul pentru coordonarea implementării Strategiei Naționale Anticorupție 2005-2007**. Consiliul a fost creat sub autoritatea primului ministru și în coordonarea ministrului justiției, prin reorganizarea Consiliului Național de Prevenire a Criminalității. Reprezentarea în cadrul Consiliului este la nivel înalt, demonstrând angajamentul politic în lupta împotriva corupției.

Consiliul s-a întrunit de trei ori, în lunile aprilie, iunie și septembrie 2005, obiectul dezbaterilor fiind reprezentat de modul de aducere la îndeplinire a măsurilor înscrise în *Strategia Națională Anticorupție*, cu termene de realizare în 2005.

În ceea ce privește **creșterea transparenței și integrității în administrația publică**, s-au luat măsuri pentru acordarea de finanțări nerambursabile din fondurile publice, pentru realizarea de achiziții publice în condiții de transparență, pentru monitorizarea implementării Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică și a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, au fost realizate planuri de control în sectoarele vulnerabile, concomitent cu reglementarea procedurii vizând controlul averilor și conflictele de interese, eliminarea imunităților unor categorii socio-profesionale, introducerea testelor de integritate și lupta împotriva corupției în domeniul vamal.

Astfel, Parchetul Național Anticorupție (în prezent Departamentul Național Anticorupție) a încheiat *protocoale de colaborare* cu ONPCSB, Bursa de Valori Mobiliare, Imprimeria Națională, DGIPI, ANV, ANC, IGPR, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Generală Anticorupție, Departamentul de Luptă Antifraudă, Banca Națională a României.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a încheiat, de asemenea, o serie de protocoale cu DGIPI, DGPA, PNA, IGPR, SRI și SIE, iar ONPCSB a încheiat 25 de protocoale de colaborare cu instituții publice.

ONPCSM a delegat 4 analiști financiari pentru a colabora în acțiunile întreprinse de Parchetul Național Anticorupție și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, iar Agenția Națională de Administrație Fiscală a desemnat specialiști care să participe la acțiunile de control întreprinse de aceleași organe judiciare.

Noile *declarații de avere și interese* au fost adoptate prin Legea nr. 158/2005 pentru aprobarea O.U.G. nr. 14/2005. Aceste declarații sunt cele mai stricte din Europa și sunt publice.

La data de 6.09.2005, Guvernul a aprobat proiectul de lege pentru modificarea Codului penal, care, printre altele, *incriminează conflictul de interese*.

Imunitatea foștilor miniștri a fost eliminată prin Legea nr. 90/2005 pentru aprobarea O.U.G. nr. 3/2005. Tot astfel, imunitatea notarilor publici a fost eliminată prin Legea nr. 178/2005 pentru aprobarea O.U.G. nr. 25/2005, iar proiectul de lege privind înlăturarea imunității executorilor judecătorești se află în discuția parlamentului.

La data de 6.09.2005, Guvernul a adoptat O.U.G. nr. 124/2005, act normativ care prevede *introducerea testelor de integritate*. În conformitate cu noua reglementare, dacă există indicii concrete că un funcționar a comis sau este pe cale să comită o infracțiune de corupție, procurorul competent poate autoriza folosirea investigatorilor sub acoperire sau a investigatorilor cu identitate reală, în scopul descoperirii faptei, al identificării autorului și al obținerii de probe.

Autorizația este dată pe o perioadă de maxim 30 de zile și poate fi prelungită pentru perioade succesive ce nu pot depăși 30 de zile fiecare, durata totală neputând depăși 4 luni.

Totodată, autoritățile vamale au aprobat Strategia pentru combaterea corupției în domeniul vamal și planul de acțiune prin Ordinul nr. 789/2005. Principalele obiective urmărite sunt: creșterea transparenței și integrității la vamă, asigurarea eficienței procedurilor vamale; întărirea capacității de investigație internă; îmbunătățirea cooperării inter-instituționale în domeniul combaterii corupției.

În anul 2005, Serviciul de Control Intern al ANV a desfășurat 29 de controale tematice la 7 direcții vamale regionale și 31 de controale inopinate la 8 direcții vamale regionale. Ca urmare a acestor controale, comisia de Disciplină a fost sesizată cu privire la 97 de persoane. În 51 de cazuri au fost aplicate sancțiuni disciplinare, 16 persoane au fost destituite din funcțiile de conducere, 66 de persoane au fost mutate în alte funcții, iar în 10 cazuri a fost sesizat Parchetul Național Anticorupție.

În ceea ce privește *prevenirea corupției în mediul de afaceri*, s-a urmărit, cu prioritate, perfecționarea legislației privind falimentul, renunțarea la înlesnirile vizând plata obligațiilor bugetare, limitarea și eliminarea evaziunii fiscale, prevenirea și combaterea spălării banilor.

În acest sens, Guvernul a aprobat *proiectul de lege privind insolvența*, elaborat de Ministerul Justiției, care a beneficiat de asistență prin programul Phare 2002. Acest act normativ urmează să înlocuiască prevederile actuale privind falimentul, răspunzând criticilor referitoare la aspectele de natură birocratică cu care se confruntă societățile comerciale și care creează premisele unor comportamente necorespunzătoare pentru obținerea unor tratamente preferențiale.

Legea nr. 244/2005 pentru aprobarea O.U.G. nr. 26/2005 a abrogat dispozițiile legale referitoare la acordarea înlesnirilor la plata obligațiilor bugetare restante, asigurându-se astfel atât egalitatea de tratament a tuturor contribuabililor, cât și condițiile pentru un mediu de afaceri competitiv.

Prin Legea nr. 241/2005 a fost perfecționat cadrul legal de prevenire și combatere a evaziunii fiscale.

Ca urmare a numărului mare de tranzacții descoperite pe „piața neagră”, prin Ordinul președintelui ANAF nr. 375/2005, s-a dispus publicarea listei cu „societățile fantomă” în Monitorul Oficial al României și pe site-ul ANAF.

În ultimul an, Garda Financiară a întreprins controale în domeniul importului, producerii și comercializării de produse petroliere, alcool și țigări. Ca urmare a acestor controale, 1857 fapte de evaziune fiscale, ce au produs bugetului de stat un prejudiciu în valoare de 598.334.000 RON (aproximativ 17 milioane EUR) au fost prezentate organelor de urmărire penală.

În prima parte a anului 2005, ANAF a inițiat procedura insolvenței cu privire la 913 societăți cu datorii de stat, în valoare de peste 1380 milioane RON. Au fost înghețate conturi bancare de peste 5000 milioane RON și au fost luate măsuri asigurătorii pentru aproximativ 1200 de milioane RON.

Legea nr. 656/2002 privind *prevenirea și combaterea spălării banilor* a fost modificată și completată prin Legea nr. 230/2005 și, ulterior, prin ordonanță de urgență a guvernului, în vederea armonizării dispozițiilor de drept intern cu legislația europeană, fiind transpuse directivele europene privind spălarea banilor.

Au fost efectuate controale comune la cazinouri de către Garda Financiară, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Inspectoratul General al Poliției Române.

O atenție specială a fost acordată măsurilor care vizează **creșterea integrității și rezistenței la corupție a sistemului judiciar**, între altele, prin distribuția aleatorie a cauzelor și reformarea Parchetului Național Anticorupție.

Astfel, au fost modificate cele trei legi privind reforma justiției și au fost prevăzute sancțiuni pentru nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la distribuția aleatorie a cauzelor. Consiliul Superior al Magistraturii a elaborat 2 rapoarte în acest sens, care au fost supuse spre aprobare Plenului în ședințele din 26.04.2005 și 5.08.2005.

Pe de altă parte, a fost modificată O.U.G. nr. 43/2002 și a fost aprobată de către Guvern reorganizarea Parchetului Național Anticorupție ca Departament Național Anticorupție, structură autonomă, cu personalitate juridică, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. DNA va opera cu aceeași structură internă și în același sediu ca și PNA.

Această reorganizare asigură autonomia funcțională și financiară a DNA, precum și competența exclusivă în combaterea corupției la nivel înalt, inclusiv în ceea ce privește urmărirea penală a membrilor Parlamentului. Totodată, noile dispoziții legale în materie creează cadrul necesar pentru evitarea întârzierilor în soluționarea cauzelor de corupție, generate anterior de fragmentarea luptei împotriva corupției la nivel înalt, prin disjungerea unor dosare, în situația în care investigațiile se refereau atât la infracțiuni comise de membrii Parlamentului, cât și la infracțiuni de competența PNA, în conformitate cu Decizia Curții Constituționale nr. 328/2005.

Din datele statistice privind activitatea PNA, a rezultat că, în perioada ianuarie - septembrie 2005, această structură specializată în investigarea faptelor de corupție a dispus trimiterea în judecată în 90 de cauze, referitoare la 691 persoane, pentru comiterea a 2442 infracțiuni de corupție, infracțiuni asimilate sau în legătură directă cu infracțiunile de corupție.

Instanțele judecătorești au pronunțat 105 hotărâri de condamnare, cu privire la 218 inculpați trimiși în judecată de PNA. Dintre acestea, 51 de hotărâri, referitoare la 98 de inculpați, au rămas definitive. Două treimi dintre persoanele condamnate au fost sancționate cu pedeapsa închisorii de la 3 la 7 ani.

Pentru a evalua corect dimensiunile fenomenului corupției în România, în vederea îmbunătățirii legislației în materie dar și în scopul încurajării cooperării între instituțiile responsabile și cel al continuării pregătirii judecătorilor și procurorilor în domeniul anticorupție, România beneficiază de sprijin financiar internațional, prin proiectele PHARE 2003: „Continuarea capacității instituționale de luptă împotriva corupției”, respectiv PHARE 2004: „Îmbunătățirea luptei împotriva corupției”.

Obiectivele proiectului PHARE 2003 sunt următoarele:

1. Realizarea unei evaluări a metodelor investigative folosite de Departamentul Național Anticorupție, îmbunătățirea capacității de aplicare a legii a instituțiilor cu atribuții în materie;

2. Elaborarea și îmbunătățirea legislației relevante în materie;

3. Pregătirea profesională a personalului Departamentului Național Anticorupție, dar și a judecătorilor, procurorilor și ofițerilor de poliție cu atribuții în materie;

4. Îmbunătățirea accesului la informație prin eficientizarea rețelei informatizate a Departamentului Național Anticorupție.

Obiectivele proiectului PHARE 2004 sunt următoarele:

1. Obținerea unei imagini corecte și fidele a fenomenului corupției în România, realizarea unei evaluări a măsurilor anticorupție luate de statul român și propunerea unei politici îmbunătățite în materie;

2. Îmbunătățirea legislației în vederea creșterii eficienței în investigarea și soluționarea cauzelor de corupție;

3. Îmbunătățirea cooperării între toate instituțiile de aplicare a legii și între toți actorii din sistemul judiciar cu atribuții în combaterea corupției;

4. Creșterea eficienței Departamentului Național Anticorupție, principalul organism de investigare a cazurilor de mare corupție în România;

5. Creșterea nivelului de conștientizare a pericolului tuturor formelor de corupție cu care se confruntă societatea românească, consecințele negative asupra democrației și dezvoltării socio-economice, dar și educarea cetățenilor cu privire la responsabilitatea lor legală și morală de a lupta împotriva corupției.

În concluzie, răspunzând întrebării formulate de domnul senator, considerăm că, în anul 2005, a fost creat cadrul legal și instituțional necesar pentru prevenirea și combaterea corupției, inclusiv a corupției la nivel înalt, astfel încât, în viitor, să se poată vorbi numai de fapte izolate de corupție, iar nu de un „fenomen”, de un „flagel” al corupției.

Cu stimă,

MINISTRUL JUSTIȚIEI
Monica Luisa MACOVEI

